

Genieten van Barlhem achter de dijken

Wie kent het wijde land van Barlham? Een verrassing, verscholen achter de dijken van de Oude IJssel.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

DOETINCHEM - Een hengelaar en wat fietsers zijn deze ochtend de enige gasten langs de Oude IJssel bij Barlham. Verder heerst de natuur. Een futengezin, enkele boenzwaluwen, reigers, een buizerd. Maar toch, IVN-gidsen Herman Nijhof (70) en Wilber Thus (29), die uitleg geven over het gebied, zijn wat bezorgd over het 'lege luchtruim'. Juist de weidevogels laten het steeds meer afweten door insecticiden, weten zij. Nijhof, oud-onderwijzer en ambassadeur van Stichting Achterhoek weer Mooi (StAM), is nauw betrokken bij het natuurherstel in dit buitengebied. Wilber is StAM-ambassadeur en -vrijwilliger, betrokken bij Stichting Buur maakt Natuur (Wehlse Broeklanden) en actief als weerman. Na een fikse regenbui is de lucht helder en bezet met prachtige wolken.

We lopen op het fietspad over de kruin van de dijk langs de Oude IJssel, van boerderij Ter Essent aan de Barlhammerweg naar de wijde rivierbocht, vanwaar je over

► **Langs Liemerse kant van de Oude IJssel staat of stond om de twee kilometer een kasteel of havezate**

■ **Ambassadeurs Herman Nijhof (rechts) en Wilber Thus aan de Oude IJssel bij Barlham.** foto Jan van den Brink

Wehl kunt kijken en zicht hebt op de oude veldschuur die staat binnen de 8-vormige gracht van de voormalige motte (walburcht) Barlham.

Het is een waardevol landschap, oordeelt StAM, met poelen en wielen, de restanten van doorbraak of oude rivierarmen, de oude kasteelgrachten van Barlhem met hun bijzondere begroeiing en enkele sloten. Landschapelijk zijn dat de krenten in de pap, die het een landschapsmonu-

ment waard maken. Treffend is trouwens dat aan de gemeentegrens tussen Doetinchem en Bronckhorst het vanouds slingerend verloop van de Oude IJssel hier nog af te lezen is. Volgens Wilber staan we hier nog op Dichterense grond. De boerderij Barlham had vroeger D61 als huisnummer. Herman zag op de oude Doetinchemse ambtsbegraafplaats ook grafstenen, waar

'Barlham' als buurtschapsaanduiding op staat. Als kasteel was Barlham zelfvoorzienend. Niet alleen om het hoge water dat hier vaak wekenlang alles blank zette, ook moest een lange belegering kunnen worden overleefd. Het bezit van het landgoed Keppel (Van Pallandt) was later met veertig tot vijftig roodbonte melkoeien van pachter Jansen en van de grootste boerderijen in het

gebied, op een geschikte, hooggelegen plek, veilig voor het water. Langs de Liemerse westkant van de Oude IJssel staat of stond zo ongeveer om de twee kilometer een kasteel of havezate. Het valt Nijhof op, dat dat treffend overeenkomt met de versterkingen langs de nabije Romeinse grens, de *limes*.

De veelbeschreven aanname dat de Oude IJssel ten tijde van Karel

de Grote een stammengrens vormde ('Franken' en 'Saksen') lijkt hem daarom aannemelijk. Barlham is met zijn middeleeuwse burchtheuvel voor Nederlandse begrippen heel bijzonder. Een intrigerend punt in dit stuk rivierlandschap.

.....
Dit is deel 17 in de serie over beoogde landschapsmonumenten op het 'verlanglijstje' van StAM.